

Картка №16**Звуки [с] - [з]; [с'] - [з']**

1. *Артикуляційні вправи.* «Жабка», «Парканчик», «Чистим зубки», «Млинчик», «Годинник», «М'яч у воротах», «Смачне варення», «Гойдалка».

2. *Вправи на дихання та пальчикові розминки дивись у «Логопедичному зошиті» на ст. 7-10.*

3. *Постановку звуків дивіться у картках №12, 13, 14, 15.*

4. *Чітко промовляй кілька разів.*

За – са	аз – ас	зя – ся	азь – ась
зо – со	уз – ус	зю – сю	узь – усь
зу – су	оз – ос	зе – се	озь – ось
зи – си	из – ис	зі – сі	ізь – ісь

5. *Промов слова*

Сани – замок	коса – коза	Зіна – сіно
сила – зима	осел – козел	зірка – сірка
село – земля	оси – кози	змітати – співати
сумка – зустріч	газета – касета	змія – сім'я

6. *Промов жартівливі чистомовки.*

- Зи – зи – зи – сплетений тинок з лози.
- Зил – зил – зил – колючий росте кизил.
- Уз – уз – уз – споживаємо гарбуз.
- Ос – ос – ос – ремонтує тато пилосос.
- Сі – сі – сі – гриби збираємо у лісі.
- Су – су – су – гостинці бабці віднесу.

7. *Промов чітко прислів'я.*

- Здоров'я – всьому голова.
- Сила та розум – краса людини.
- Минув спас – держи кожух про запас.
- Зима багата снігами, осінь – снопами.
- Грудень землю гудить, а хатинки студить.
- То сніг, то завірюха, то вже зима коло вуха.
- Друзі пізнаються у біді.
- Хто посіє в пору, візьме зерна гору.

8. *Вивчи вірш на вибір.*

Коза у лузі – лоза у тузі.
Бери лозу – жени козу.

Усна народна творчість

Зайко
Заєць зілля з'їв у Зіни,
Захотів заїсти сіном.
Зіна ойкає у сінях:
«Де ж узяти зайцю сіна?»

В. Ладижець

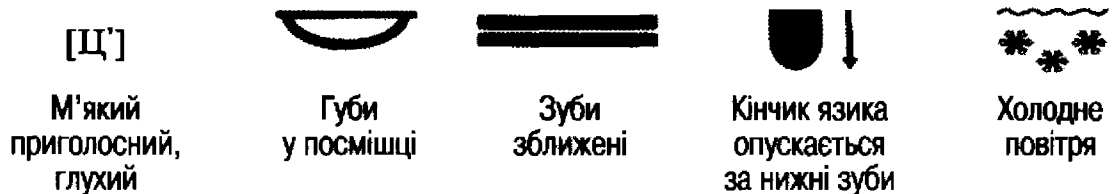
Картка №18

Звуки [ц] - [с] - [ц']

1. *Артикуляційні вправи.* «Жабка», «Парканчик», «Чистим зубки», «Млинчик», «Годинник», «М'яч у воротах», «Смачне варення», «Гойдалка».

2. *Вправи на дихання та пальчикові розминки дивись у «Логопедичному зошиті» на ст. 7-10.*

3. *Схема постановки звука.*

4. *Промов чітко звуки, склади.*

Ц - с	ца - са	цу - су	це - се
ц - ц - с	цо - со	ці - сі	ци - си

5. *Промовляй, чітко вимовляючи звуки [с] і [ц].*

Матрос - матрац	місяць - мисливець
серце - сонце	стілець - гостинець
цистерна - сцена	суниця - спідниця
оселедець - ситець	східці - станція

6. *Додай хвіст слова до рядків вірша Тамари Коломієць.*

Ішла весна - красна у синій хус...(тинці).
Несла весна - красна у скринці гос...(тинці).
Ягнятам - тра...(вицю), гусяткам - во...(дицю).
Каченяткам - ряс...(ку), а малятам - лас...(ку).

7. *Повтори чистомовки.*

- Ац - ац - ац - завітаємо в палац.
- Ос - ос - ос - біжимо швиденько крос.
- Иц - иц - иц - у лікарні є шприц.
- Це - це - це - добре у бабусі серце.
- Ці - ці - ці - на полі бігають зайці.
- Це - це - це - посміхнулось сонце.
- Ець - ець - ець - Дід Мороз приніс гостинець.
- Яць - яць - яць - ходить по небу місяць.

8. *Промов прислів'я і приказки кілька разів.*

- Восени і горобець багатий.
- Козацькому роду нема переводу.
- Нема цвіту білого, як цвіт на калині.
- Нема в світі ріднішого, як мати дитині.
- Праця і гори зрівняє.

9. *Вивчи напам'ять.*

Соня смажила млинці,
Ось і тісто на руці.
Як з роботи прийде тато -
Хай він з'їсть млинців багато.

Д. Безносенко

1. *Артикуляційні вправи.* «Жабка», «Слоник», «Парканчик», «Чистим зубки», «Млинчик», «Годинник», «Чашечка», «М'яч у воротах», «Смачне варення», «Маляр», «Гойдалка», «Лоша».

2. *Вправи на дихання та пальчикові розминки дивись у «Логопедичному зошиті» на ст. 7-10.*

3. *Постановку звуків дивіться у картках №12, 19.*

4. *Чітко промовляй.*

Ша – са – ша	шу – су – шу	ши – ес – еш	со – шо – со
си – ши – си	ош – аш – аш	ши – ис – ус	ос – ош – ос

5. *Кілька разів промовляй.*

Шапка – сапка	шина – сито	сум – шум	каша – каса
миска – мишка	сумка – шубка	смак – шпак	шайка – сайка

Саша, шосе, усмішка, шість, смішити, листоноша, соняшник, шашкіст, сушки, шасі, шахіст, шелест, шелеснути, сушити, шустрый, шестисотий, шестірня, шістдесят, шефство, шерсть, штангіст, штепсель, шорсткий, скуштувати, слухний, спішити, спершу, смішний, спішний.

6. *Промовляй чітко чистомовки.*

- Шу – шу – шу – фартушок сушу.
- Ше – ше – ше – у садочку хороше.
- Шок – шок – шок – підняли мішок.
- Ушка – ушка – ушка – гусей пасе пастушка.
- Шіст – шіст – шіст – переміг штангіст.
- Шать – шать – шать – у школу дітлахи спішать.

7. *Повтори словосполучення кілька разів.*

Широкий сарафан; смачний шоколад; дешева спідниця; безшумний сич; шовкова сукня; вислана шкура; посіяна пшениця.

8. *Повтори прислів'я.*

- Правда світліша від сонця.
- Наша сила – сім'я єдина.
- Раніше посієш – більше збереш.
- Слово – не горобець, вилетить – не піймаєш.
- Не хвали сам себе, нехай тебе інші похвалять.
- Шануй батька і няньку, буде тобі скрізь гладенько.
- Що посієш, те і пожнеш.

9. *Вивчи напам'ять.*

Шишки на сосні.
Шашки на столі.
У Соні – шашки,
А у Саші – шишки.

Картка №22

Звуки [ш] - [ж]

1. *Артикуляційні вправи.* «Жабка», «Слоник», «Чистим зубки», «Млинчик», «Годинник», «Чашечка», «М'яч у воротах», «Смачне варення», «Маляр», «Гойдалка», «Лоша», «Індик».

2. *Вправи на дихання та пальчикові розминки дивись у «Логопедичному зошиті» на ст. 7-10.*

3. *Постановку звуків дивіться у картках №19, 21.*

4. *Чітко промов склади кілька разів.*

Жа – ша	ша – жа	жа – ша – жа	жаш – шаж
жи – ши	ши – жи	жи – ши – жи	жиш – шиж
же – ше	ше – же	же – ше – же	жеш – шеж
жо – шо	шо – жо	жо – шо – жо	жош – шож
жу – шу	шу – жу	жу – шу – жу	жуш – шуж

5. *Вимов чітко слова.*

Жар – шар	кожух – шуба	жуєш – жнеш
жаль – шаль	жовток – шовк	ждеш – покажеш
жабка – шапка	жерсть – шерсть	ріжеш – лежиш

Біжиш, посмажиш, живеш, жуєш, положиш, допоможеш, можеш, жалієш, помножиш, бентежиш, дорожиш, ріжеш, діждеш, стривожеш, підложиш, сторожиш.

6. *Промовляй чітко чистомовки.*

- Жеш – жеш – жеш – джемпер в'яжеш.
- Жиш – жиш – жиш – сім'єю дорожиш.
- Веж – веж – веж – у місті рідному живеш.
- Жиш – жиш – жиш – картопельку посмажиш.
- Жиш – жиш – жиш – по стадіону ти біжиш.
- Жеш – жеш – жеш – червоний кавун розріжеш.

7. *Повтори словосполучення кілька разів.*

Жовта машина; менша калюжа; дешевий ніж; важка перешкода; чорний шоколад; домашня жилетка; непорушна вежа; широкий кожух.

8. *Повторіть прислів'я.*

- Яку дружбу заведеш, таке й життя поведеш.
- Дружній череді вовк не страшний.
- Що посієш, те й пожнеш.

9. *Вивчи вірш на вибір.*

Дві жаби, дві подружки,
Пили чай і їли плюшки.

Т. Перегудова

Кожушок

Йшов сніжок на торжок
Продавати кожущок.
Кіт купив того кожуха,
Загорнувся по самі вуха.

Як забіг у нім до хати,
Хутро стало розтавати.
Сів вуркотик за мішком
Та й умився кожущком. *П. Воронько*

1. Артикуляційні вправи. «Жабка», «Слоник», «Парканчик», «Чистим зубки», «Млинчик», «Годинник», «Чашечка», «М'яч у воротах», «Смачне варення», «Маляр», «Гойдалка», «Лоша».

2. Вправи на дихання та пальчикові розминки дивись у «Логопедичному зошиті» на ст. 7-10.

3. Постановку звуків дивіться у картках №14, 21.

4. Чітко промов склади кілька разів.

Жа – за	аз – аж	жа – за – жа	зж
жи – зи	из – иж	жи – зи – жи	жз
же – зе	еж – ез	же – зе – же	зеж
жо – зо	оз – ож	жо – зо – жо	жез
жу – зу	уз – уж	жу – зу – жу	зож

5. Вимов чітко слова.

Віжки – візки	жаль – залізо
в'яжеш – везеш	ожина – озимина
важу – везу	жебрак – зебра
ложка – лоза	жалоба – заноза
жаліти – залізити	біжи – везу
жадний – задній	жував – взував
стриж – казарка	їжак – зозуля
жайворонок – дрізд	морж – медуза
ожина – гвоздика	жаба – береза

6. Промовляй чітко чистомовки.

- Зуля – жуля – зуля – кує дзвінко зозуля.
- Жак – зак – жак – веде свою сім'ю їжак.
- Триж – триз – триж – клює зерно стриж.
- Різд – ріжд – різд – піднявся в небо дрізд.
- Жак – зак – жак – у мене зелений піджак.
- Воз – вож – воз – гучно їде тепловоз.

7. Повтори словосполучення кілька разів.

Стиглий баклажан; вузький жакет; доброзичливий товариш; далекозорий сержант; зайвий одяг; жовтогарячий гарбуз; напружений візит; жіноча газета; книжковий магазин.

8. Повтори прислів'я.

- Дружба дорожча за золото.
- Справжній друг завжди тобі добра багатиме.
- Знаєш – кажи, не знаєш – мовчи.

9. Вивчи вірш на вибір.

Золоті жолуді зовсім пожовтіли.

Усна народна творчість

Жабенятко забруднилось

Жабенятко забруднилось,
Забруднилось, не помилось.
— Жабенятко, так негоже!

Ну на кого ти похоже?
— Я похоже на мамуню,
На мамуню-кваквакуню.

Г. Бойко

1. *Артикуляційні вправи.* «Жабка», «Слоник», «Парканчик», «Чистим зубки», «Млинчик», «Годинник», «Чашечка», «М'яч у воротах», «Смачне варення», «Маляр», «Гойдалка», «Лоша».

2. *Вправи на дихання та пальчикові розминки дивись у «Логопедичному зошиті» на ст. 7-10.*

3. *Постановку звуків дивіться у картках №12, 24.*

4. *Чітко промов склади кілька разів.*

Ча – са	ач – ас	ча – са – ча	ача – аса – ача
чо – со	оч – ос	чо – со – чо	очо – осо – очо
чу – су	уч – ус	чу – су – чу	учу – усу – учу
чи – си	ич – ис	чи – си – чи	ичи – иси – ичи

5. *Вимов чітко слова.*

Час	чудна	собачка	честь
часник	чуйність	садочок	чудеса
частка	сумочка	стоячок	число
частина	синичка	саночки	силач
чистка	пісочок	лисичка	чистота

6. *Промовляй чітко чистомовки.*

- Ачка – ачка – у Соні маленька собачка.
- Ичка – ичка – забігла в нору лисичка.
- Очки – очки – зазеленіли на вербі листочки.
- Мочка – мочка – у Світлани солом'яна сумочка.

7. *Промов прислів'я та приказки.*

- Вчення – світ, а невчення – тьма.
- Чесне діло роби сміло.
- Вчасно посієш, вчасно пожнеш – добре заживеш.
- Не хвались, а вчись.
- Книга вчить, як на світі жить.
- Слово чемне кожному приємне.

8. *Вивчи вірш на вибір.*

На печі, на печі –
Смачні та гарячі
Пшеничні калачі.
Хочеш їсти калачі –
Не лежи на печі!

Усна народна творчість

Сонечка умита

Задивилось сонечко
На маленьку Сонечку:
Сонечка умита,
Чисті черевички,
У косичках стрічки.
Усміхнулось сонечко
До малої Сонечки.

Г. Войко

Картка №29

Звук [л']. Звуки [л] - [л']

1. Артикуляційні вправи. «Жабка», «Слоник», «Парканчик», «Чистим зубки», «Млинчик», «Годинник», «Чашечка», «М'яч у воротах», «Смачне варення», «Прикушування язика», «Гойдалка».

2. Вправи на дихання та пальчикові розминки дивись у «Логопедичному зошиті» на ст. 7-10.

3. Схема постановки звука.

[л']

М'який
приголосний,
дзвінкий

Губи розімкнені
і розтягнуті
в посмішці

Зуби
наближені

Кінчик язика
вгорі

Повітряний
потік – плавний
і теплий

4. Звуконаслідування.

• Під чоботами хлюпає вода: «хлюп – хлюп ...».

5. Чітко промов склади кілька разів.

Ля – ля

ли – лі

лу – лю

лі – лі

лі – ли

ло – льо

лю – лю

льо – ло

ли – лі

льо – льо

лю – лу

ле – ле

6. Вимов чітко слова.

Лік
лід
ліжко
лінза
ліки
публіка
оплата

пелюстка
людина
клімат
солянка
валіза
пульс
сумління

залюбки
галявина
ділянка
полісся
соліст
спілка
поглибити

соболь
ціль
міль
кисіль
кухоль
підліток
покладати

лан – лящ
лампа – лягати
палатка – гуляти
салат – тополя

липа – ліс
лист – літо
малина – ліки
слива – залізо

7. Промовляй чітко чистомовки.

- Ля – ля – ля – зеленіють українські поля.
- Лі – лі – лі – смачні страви на столі.
- Лю – лю – лю – маму й тата я люблю.

8. Повтори словосполучення кілька разів.

Фіолетовий олівець; влучити в ціль; клеєне скло; люб'язне обличчя; довгий ланцюг; плоска скеля; заселений будинок; тепличне опалення; спіла слива; складений залік.

9. Вивчи вірш напам'ят.

Літак

Лелека ластівку питає:
— Хто вище всіх птахів літає?
— Літають люди вище всіх
На літаках своїх легких!

Н. Забіла

1. *Артикуляційні вправи.* «Чистим зубки», «Млинчик», «Годинник», «Чашечка», «М'яч у воротах», «Смачне варення», «Маляр», «Гойдалка», «Барабан», «Вітрило», «Лоша», «Індик».

2. *Вправи на дихання та пальчикові розминки дивись у «Логопедичному зошиті» на ст. 7-10.*

3. *Схема постановки звуків.*

4. *Звуконаслідування.*

• Качка кличе каченят: «кря – кря – кря ...».

5. *Чітко промов склади кілька разів.*

Ря – ря – ря	рі – рі	ра – ря	ру – рю
ря – рі – ря – рі	рі – ря – рі – ря	ри – рі	ре – ре

6. *Чітко промов слова.*

Рів	рядок	різка	рядовий
рій	рябчик	рідкий	рябий
рік	ряжанка	рівний	рятувати
річ	рятівник	різати	рядно
ріпа	рясний	рішення	рясніти
марійка	вітряк		пиріг
корінь	моряк		берізка

7. *Промовляй чітко чистомовки.*

- Рі – рі – рі – ми купили сухарі.
- Рі – рі – рі – запалили ліхтарі.
- Рі – рі – рі – літери у букварі.
- Ря – ря – ря – світить яскрава зоря.
- Ря – ря – ря – підіймемо якоря.
- Рю – рю – рю – бачу ясну зорю.
- Рю – рю – рю – я обід смачний зварю.

8. *Повтори словосполучення кілька разів.*

Червоний буряк; варена ріпа; ряба курка; рідкісний звір; достиглий баклажан; перелазити огорожу; різана редиска; яскраві ліхтарі; цікава реакція; заміряти двері; чарівна історія.

9. *Промов прислів'я та приказки.*

- Гарний настрій – запорука здоров'я.
- Чисте повітря – ворог хвороб.
- Від гніву старієш, від сміху молодієш.

9. *Вивчи напам'ять.*

Кіт не знав

Падав сніг на поріг,	А пиріг водою стік.
Кіт зробив собі пиріг.	Кіт не знав, що на пиріг
Поки смажив, поки пік,	Треба тісто, а не сніг.

П. Воронько

Картка №33

Звуки [р] - [л]; [р'] - [л']

1. Артикуляційні вправи. «Чистим зубки», «Млинчик», «Годинник», «Чашечка», «М'яч у воротах», «Смачне варення», «Маляр», «Гойдалка», «Барабан», «Лоша», «Індик».

2. Вправи на дихання та пальчикові розминки дивись у «Логопедичному зошиті» на ст. 7-10.

3. Постановку звуків дивіться у картках №28, 29, 31, 32.

4. Чітко промов склади кілька разів.

Ра - ла	ря - ля	рал - лар	аль - арь
ри - ли	рі - лі	рил - лир	оль - орь
ре - ле	ре - ле	рел - лер	уль - урь
ро - ло	рю - лю	рол - лор	іль - ірь
ру - лу	рю - лю	рул - лур	ель - ерь

5. Чітко промов слова.

Рак - лак	парк - зал	рушник - лоша	
рама - лама	марка - сигнал	кенгуру - голуб	
рот - лоб	хор - гол	риба - липа	
рис - лис	орел - дятел	рижик - лист	
руки - луки	гірка - гілка	криниця - полуниця	
ліфт	рів	лягати	рятувати
літр	рівень	льодохід	ряжанка
літак	рясніти	льотчик	різьбити

6. Промовляй чітко чистомовки.

- Лі - лі - лі - літери малі.
- Ла - ла - ла - летіла стріла.
- Па - па - па - підростає липа.
- Ан - ан - ан - веселий барабан.
- Ло - ло - ло - всю дорогу замело.
- Лі - лі - лі - білка сидить у дуплі.
- По - по - по - у країні Лімпопо.

7. Прислів'я та приказки.

- Праця чоловіка годує, а лінь марнує.
- Не вір словам, а вір ділам.
- Любуйся калиною, коли цвіте, а дитиною, коли росте.

8. Вивчи вірш напам'ять.

Ромашки рвати ми ходили
Під річкою в рясній траві,
І раптом равлика зустріли
Із різками на голові.

Н. Забіла

У вишневому садочку

У вишневому садочку,
Притулилася хатинка,
Мов маленькая дитинка.
Стиха вийшла виглядати,
Чи не вийде її мати...

Леся Українка